

Шептуха О. М.,

к.е.н., доцент, доцент

Харківський національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова,
м. Харків

УДОСКОНАЛЕННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНОГО МАРКЕТИНГУ ГРОМАД В УКРАЇНІ

Територіальний маркетинг є ключовим інструментом публічного управління в умовах децентралізації, воєнної нестабільності та зростаючої конкуренції між громадами України за ресурси, інвестиції та людський капітал.

Основні напрями удосконалення територіального маркетингу громад можна систематизувати за такими аспектами:

1. Перехід до маркетингово-орієнтованої моделі управління. Науковці наголошують, що сучасна громада має функціонувати як самостійна соціально-економічна система (квазіринок або корпорація), де органи місцевого самоврядування переосмислюють підходи до розвитку території [1, 2]:

а) стратегічне планування: удосконалення маркетингу передбачає впровадження поетапної моделі управління, яка включає аналітико-діагностичний етап, формування концепції, сегментацію цільових аудиторій (мешканці, бізнес, туристи) та моніторинг результатів;

б) матричні моделі аналізу: для оцінки стратегічних перспектив громад пропонується використовувати інструменти класичного маркетингу: SWOT/SOAR-аналіз, матриці ADL/LC, Ансоффа та SMART-підхід для перевірки реалістичності цілей.

2. Впровадження специфічних маркетингових технологій. А. Мельник виділяє низку технологій, які потребують глибшої імплементації в українську практику [2]:

а) ресурсний аналіз та моніторинг: оцінка природно-ресурсного, інфраструктурного та людського потенціалу громади як основа для стратегічних рішень;

б) муніципальне ціноутворення: розробка власної політики оплати за ресурси (землю, нерухомість) та послуги, що може стати інструментом конкурентної боротьби за інвестора;

в) управління інвестиційною привабливістю: створення інвестиційних паспортів громад та впровадження геоінформаційних систем, що відображають вільні земельні ділянки та виробничі площі.

3. Просування територіального продукту та комунікації. О. Якушевська зазначає, що просування - це лише «верхівка айсберга», якій має передувати колосальна робота над якістю самого територіального продукту [3]:

а) інструменти просування: ефективне використання реклами, персонального продажу (презентації території керівниками влади), стимулювання попиту через проведення фестивалів, форумів та виставок;

б) економіка вражень: важливість формування позитивного іміджу через новизну та емоційне наповнення, що стимулює мешканців залишатися в громаді, а туристів - повертатися.

4. Інтеграція маркетингу, підприємництва та цифровізації. Сучасні дослідження підкреслюють необхідність синергії маркетингових технологій з підтримкою підприємницької ініціативи [1]:

а) стимулювання підприємництва: розвиток бізнес-інкубаторів, індустріальних парків та стартап-діяльності як драйверів економічного зростання громади;

б) цифрова трансформація: використання інтернет-маркетингу для забезпечення прозорості влади, налагодження зворотного зв'язку та оперативного контакту з інвесторами.

Незважаючи на значне теоретичне підґрунтя, імплементація маркетингу в українських громадах стикається з наступними проблемами:

1. Фрагментарність: маркетингові інструменти часто використовуються епізодично (наприклад, створення логотипу без стратегічного бачення).

2. Брак кадрів та інформації: невідповідність персоналу та слабе статистичне забезпечення на рівні громад.

3. Воєнні ризики: необхідність адаптації стратегій до умов релокації бізнесу та демографічних змін.

Удосконалення територіального маркетингу в Україні вимагає системного підходу, що поєднує глибоку діагностику ресурсів, розвиток цифрових комунікацій, створення унікального бренду та активну підтримку місцевого підприємництва для забезпечення сталого післявоєнного відновлення.

Список використаних джерел

1. Гаврилюк І. Управління конкурентноспроможністю територіальної громади на засадах маркетингу та підприємництва. *Підприємництво та інновації*. 2026. №39. С. 152-155. URL: <https://doi.org/10.32782/2415-3583/39.23> (дата звернення 1.05.2026 р.)

2. Мельник А. Маркетингові технології в публічному управлінні територіальною громадою: проблеми імплементації. *Вісник економіки*. 2024. №3. С. 24-44. URL: <https://api.dspace.wunu.edu.ua/api/core/bitstreams/2282952f-bb70-4aff-a3f6-7deebd4998fd/content> (дата звернення 1.05.2026 р.)

3. Якушевська О. В. Просування територіального продукту в територіальному маркетингу. *Економіка, управління та адміністрування*. 2024. №1(107). С.47-54. URL: [https://doi.org/10.26642/ema-2024-1\(107\)-47-54](https://doi.org/10.26642/ema-2024-1(107)-47-54) (дата звернення 1.05.2026 р.)